

PSYCHOLOGICAL DIDATIC ASPECTS OF INTELLECTUAL DEVELOPMENT ON THE BASIS OF PEDAGOGICAL SUPPORT OF CHILDREN IN THE PROCESS OF PRESCHOOL EDUCATION.

Aslanova Feruza Kokand

State Pedagogical Institute, the theory of education and upbringing Preschool education 2nd stage master
Supervisor: Associate Professor **H. Rakhmatova**.

Annotation: This article is about the psychological didactic aspects of intellectual development based on pedagogical support of children in the process of preschool education and provides some tips for a pedagogical approach.

Keywords: Independent thinking, socio-economic situations, pedagogical skills

MAKATABGACHA TA'LIM JAROYONIDA BOLALARНИ PEDOGOGIK QO'LLAB QUVVATLASH ASOSIDA INTELEKTUAL RIVOJLANISHNING PSIXOLOGIK DIDATIK JIHATLARI.

Aslanova Feruza Qo'qon davlat pedagogika instituti, ta'lif va tarbiya nazaryasi maktabgacha ta'lif 2- bosqich magistranti Ilmiy rahbar: dotsent X.Rahmatova.

Annatatsiya: Mazkur maqola, Makatabgacha ta'lif jaroyonida bolalarni pedagogik qo'llab quvvatlash asosida intelektual rivojlanishning psixologik didatik jihatlari haqida bo'lib pedagogik yondoshuvga bir necha maslahatlar keltirilgan.

Kalit so'zlar: Mustaqil fikrlash, ijtimoiy-iqtisodiy vaziyatlar, pedagogik mahorati.

Kirish: Tarbiyachilarining o'ziga zam onaviy bilim berish, ularning ta'lumotini, malakasini oshirish kabi paysalga solibbo'Imaydigan dolzarb masalaga duch kelmoqdamiz. Mening fikrimcha, ta'lif - tarbiya tizimini o'zgartirishdagi asosiy muammo shu yerda. O'qituvchi o'quvchilarimizga zamonaviy bilim bersin, deb talab qilamiz. Ammo zamonaviy bilim berish uchun, aw alo, murabbiyning o'zi ana shunday bilimga ega bo'lishi kerak"¹ - deb ta'kidlaydi. Darhaqiqat, har bir yosh mutaxassisni puxta ilmiy - nazariy bilimlar bilan qurollantirish, egallagan ilmiy bilimlarni amaliy faoliyatda qo'llash uchun ko'nikma va malakalarini rivojlantirish albatta oson ish emas. O'qishga ilmiy, ongli munosabat bilan qaraydigan, mustaqil fikrlaydigan, mukammal m'a'lumotlami egallashga layoqatli, bilish faolligi va aqliy mehnat madaniyatini o'zida mujassamlashtirgan yoshlami voyaga yetkazish - muhim vazifadir. Kasbiy pedagogik ta'lif yo'nalishida

Asosiy qism: "Pedagogik mahorat" Makatabgacha ta'lif jaroyonida bolalarni pedagogik qo'llab quvvatlash asosida intelektual rivojlanishning psixologik didatik jihatlari quyidagicha:

Ushbu ta'rifning mohiyatidan kelib chiqib o'qituvchining pedagogik mahorati tushunchasi mazmunini shunday izohlash mumkin:

1. Madaniyatning yuqori darajasi, bilimdonlik va aql-zakovatning yuksak ko'rsatkichi.
2. O'z faniga doir bilimlarning mukammal sohibi.
3. Pedagogika va psixologiya kabi fanlar sohasidagi bilimlarni puxta egallaganligi, ulardan kasbiy faoliyatida foydalana olishi.
4. O'quv - tarbiyaviy ishlar metodikasini mukammal bilishi.

¹Pedagogik mahorat tizimi quyidagi o'zaro bir-biri bilan bog'liq bo'lgan asosiy komponentlardan iborat:

1. Pedagogik insonparvarlik talablariga bo'y sunishi.

2. Kasbga oid bilimlarni boshqa fanlar bilan aloqadorlikda mukammal bilish.

3. Pedagogik qobiliyatga ega bo'lish.

4. Pedagogik texnika sirlarini puxta egallahash]

Barcha kasblar orasida o'qituvchilik kasbi o'zgacha va muhim ijtimoiy ahamiyat kasb etadi. Zero, 0'qituvchi yosh avlod qalbi kamolotining memori, yoshlarga ta'lim-tarbiya beruvchi insondir. Bugungi kunda u voshlami g 'oyaviv - siyosiy jihatdan chiniqtirib tabiat, jamiyat, ijtimoiy hayot, tafakkur taraqqiyoti qonuniyatlarini o'rgatadi, yoshlami mehnat faoliyatiga tayyorlab, kasb-hunar sirlarini puxta egallahashlarida ko'maklashadi va jamiyat uchun muhim bo'lgan ijtimoiy-iqtisodiy vaziyatlar hal etadi. Ana shu mas'uliyat o'qituvchidan o 'z kasbining mohir ustasi bo'lishni, o'quvchilarga tarbiyaviy ta'sir ko'rsatib, ularning qiziqishi, qobilivati, iste'dodi, e'tiqodi va amaliy ko'nikmalarini har tomonlama rivojlantirish yo'llarini izlab topadigan kasb egasi bo'lishni talab etadi. Buning uchun doimo o'qituvchilarning kasbiy mahoratini, ko'nikma va malakalarini oshirib borish, ularga har tomonlama g'amxo'rlik qilish, zarur shart - sharoitlar yaratish, kerakli moddiy va ilmiy - metodik hamda texnik yordam ko'rsatish, o'qituvchilarning ijodiy tashabbuskorligini muntazam oshirib borishga ko'maklashish lozim.

Xulosa: akatabgacha ta'lim jaroyonida bolalarni pedagogik qo'llab quvvatlash asosida intelektual rivojlanishning psixologik didatik jihatlari quyidagicha va Pedagogik mahoratni egallahda guruhli va ommaviy tadbirdirlarda

ishtirok etish ijobiy natijalar beradi. Binobarin, bunday muhitda o'zaro fikr almashish, shaxsiy mulohazalami boshqalar tomonidan bildirilayotgan qarashlar bilan taqqoslab, ularning to'g'riliqi, haqqoniyligiga ishonch hosil qilish, mavjud bilimlarni yanada boyitish, xato yoki kamchiliklami o'z vaqtida aniqlash hamda ularni bartaraf etish yoilarmi topish imkoniyati mavjud.

Foydanilgan adabiyotlar ro'yxati.

1. Azizzxo'jayeva N.N. Pedagogik texnologiya va pedagogik mahorat - Toshkent, TDPU, 2003,- 174
2. A1 Buxoriy Abu Abdulloh Muhammad ibn Ismoil. Sahihi Buxoriy: -jome' as-Sahih. //Ishonarli to'plam. 1- kitob. - T.. 0 'zbekiston Milliy Lsiklopediyasi, 2008. - 712 b.
3. Ананьев Б.Г. Человек как предмет познания.-Л.: ЛГУ.1968.- 340 с.Апресян Г.З. Операторское искусство. М., Изд-во Моск. университета, 7 8 .-2 8 0 с.
4. Barkamol avlod orzusi //Tuzuvchilar: Sh.Qurbanov, H.Saidov, Ahliddinov. - To'ldirilgan 2-nashri. - T.: "0 'zbekiston milliy ens iklopedisi", 2000. - 248 b.
5. Barkamol avlod - 0 'zbekiston taraqqiyotining poydevori. - T.: harq'\ 1997. - 63 b.